

ŠIAULIŲ UNIVERSITETAS
MUZIKOS PEDAGOGIKOS IR VIZUALIŲJŲ MENŲ KATEDRA

VILMA LAUŽIKIENĖ

Studijų programos Dailė (DGM-18) studentė

Specializacija – grafika

Grafikos darbų ciklas

„SAMONĖ”

MAGISTRO DARBAS

Vadovas - Prof. V. Janulis

Recenzentė – Dail. V. Kovieraitė - Trumpė

Šiauliai, 2019

ŠIAULIAI UNIVERSITY
DEPARTMENT OF MUSIC EDUCATION AND VISUAL ARTS

VILMA LAUŽIKIENĖ

Student of Fine Art study program (DGM-18)

Specialization – graphic

The cycle of graphic works

"CONSCIOUSNESS"

MASTER THESIS

Supervisor – Prof. V. Janulis

Reviewer – Dail. V. Kovieraitė - Trumpė

Šiauliai, 2019

ŠIAULIŲ UNIVERSITETAS
MUZIKOS PEDAGOGIKOS IR VIZUALIŲJŲ MENŲ KATEDRA

VILMA LAUŽIKIENĖ

Studijų programos Dailė (DGM-18) studentė

Specializacija – grafika

Grafikos darbų ciklas

„SĄMONĖ”

MAGISTRO DARBAS

Vadovas - Prof. V. Janulis

Recenzentė – Dail. V. Kovieraitė - Trumpė

Teigiu, kad magistro darbas, kurį teikiu dailės studijų krypties magistro kvalifikaciniam laipsniui įgyti yra originalus autorinis darbas.

(Studento parašas)

Šiauliai, 2019

TURINYS

SANTRAUKA.....	5
SUMMARY	6
ĮVADAS	7
ANALOGAI	9
KVANTINĖ SĄMONĖS TEORIJA.....	16
CIKLO „SĄMONĖ” KŪRYBINIS PROCESAS.....	21
CIKLO „SĄMONĖ” ANALIZĖ	28
IŠVADOS	29
ILIUSTRACIJŲ ŠALTINIAI.....	30
LITERATŪRA	32
PRIEDAI.....	34

SANTRAUKA

Žmogaus sąmonė nedingsta jam mirus. Sąmonė egzistuoja už laiko ir erdvės ribų, gali būti bet kur - žmogaus kūne ir be jo. O tai atitinka kvantinės mechanikos dėsnius, pagal kuriuos kokia nors dalelė gali būti ir ten, ir kitur, o koks nors įvykis gali kartotis daugybę variantų. Žmogaus smegenys - tobulas kvantinis kompiuteris, siela arba sąmonė - informacija, sukaupta kvantiniu lygmeniu. Ji negali būti sunaikinta, bet gali būti perduota. Kūnui žuvus, sąmonės kvantinė informacija susilieja su mūsų visata ir ten egzistuoja amžinai arba išskrenda į kitą visatą. Tikima, kad yra ir daugybė visatų. Jose ir realizuojami visi tikėtini įvykių eigos variantai. Vienoje visatoje kūnas mirė, o kitoje gyvena toliau, perėmęs sąmonę, kuri persikraustė į tą visatą. Kitaip tariant, mirštantysis, skriedamas vadinamuoju tuneliu su šviesa pabaigoje, atsiduria ne pragare ir ne rojuje, o tokia pačia pasaulyje, kuriame gyvena. Ir taip - iki begalybės.

MRT - Magnetinio rezonanso tomografijos (*MRT*) tyrimo metu yra naudojamas stiprus magnetinis laukas ir radijo dažnių bangos, kurių pagalba išgaunamas detalus vidaus organų ir minkštųjų audinių vaizdas.

Grafikos ciklo „Sąmonė“ atspauduose atliekamas „radiologinis“ tyrimas, sugretinantis žmogaus vidaus tiesioginę ir metaforinę prasmes. Trisdešimties darbų kolekcija iliustruoja žmogaus kaukolės ir net smegenų vidų. Šis ciklas yra spėjimas kaip atrodo smegenų siunčiamų pranešimų kodai, sąmonės šifrai. Grafikos darbų ciklas „Sąmonė“ vaizduoja procesus, vykstančius žmogaus smegenyse, sąsają su visata, o gal ir visatomis, sąmonės egzistavimą net ir po fizinio kūno mirties. Cikle vaizduojama tai, ko negali nuskenuoti tomografija, ko nemato rentgeno spinduliai, ko nefiksuoja fotografija. Tai filosofiniai pamąstymai apie žmogų ir apie jo būtį.

SUMMARY

The human consciousness does not disappear after his death. Consciousness can exist beyond the limits of space and time, it holds the ability to exist with or without the body of a human. The theory of Quantum mechanics describes that particles can exist in more than one place at the same moment in time. It also describes an event that can repeat infinitely in multiple ways. A human brain is an astonishing quantum computer. Spirit or consciousness - they are the information which is accumulated at a quantum level. It may be transferred but never destroyed. As the body passes on, the consciousness can merge and exist infinitely in our world or move on to another universe. It is believed that there are multiple universes where all chances of probabilities can be realized. While the body may die in one universe, it can continue living in another with a relocated consciousness. In other words, the one who dies, will see the light at the end of the tunnel. The tunnel will not take them to either paradise or the inferno but rather remaining to live infinitely in the same world.

MRI - The Magnetic Resonance Imaging (MRI) study uses a strong magnetic field and radio frequency waves to produce a detailed image of internal organs and soft tissues.

The prints of the graphic collection "Consciousness" carry out a radiological examination that compares the direct and metaphorical meanings of the human being. The collection of thirty works illustrates the inside of the human skull and the brain. This cycle is a guess on how the brain sends message codes, ciphers of the consciousness. The collection of graphic works "Consciousness" depicts the processes that take place in the human brain, the link with the universe, or perhaps the universes, the existence of consciousness even after the death of the physical body. The collection depicts what can not be scanned by tomography, not seen by X-rays, which is not captured by photography. It is a philosophical reflection of man and his being.

ĮVADAS

Temos aktualumas. Mistiniai potyriai, su kuriais susiduria kai kurie klinikinę mirtį išgyvenę žmonės, gali būti paaiškinti remiantis žmogaus sąmonę veikiančiais kvantinės mechanikos efektais, tvirtina mokslininkai. Tokie mistiniai reiškiniai vyksta tada, kai kvantinės dalelės, sudarančios mūsų sielą, palieka mūsų nervų sistemą ir susilieja su kosmosu. Temos apie pomirtinį gyvenimą nuolat kelia diskusijų tarp tikinčiųjų ir mokslinius įrodymus pasitelkiančių tikėjimo skeptikų. Ar galima patekti į dangų ir kas žmonių laukia po mirties?

Šiame rašto darbe pristatysiu ir analizuosiu išsiskiriančius atlikimo technika ar kūrybiniais sprendimais įvairių autorių kūrinius, kuriuose vaizduojamas žmogaus galvos vidus, jo smegenys, būtis. Pristatysiu žmogaus fizinio kūno, galvos, jo smegenų ir multivisatos, sąmonės sąsają. Sukurtas grafikos darbų ciklas išsiskirs atlikimo technika ir kūrybiniais sprendimais. Jame bus vaizduojami žmogaus sąmonės egzistavimo kodai.

Darbo objektas. Teiginių apie sąmonės egzistavimą ir įvairių menininkų kūrinių, vizualių analogų šia tema analizė, jų vaizdinių interpretacijos pateikimas grafikos darbų kolekcijoje, darbų analizė.

Tikslas — apibūdinti pagrindines kūrybiniame procese naudojamas technikų sampratas ir sukurti grafikos darbų ciklą, iliustruojantį žmogaus galvos viduje, smegenyse slypinčios sąmonės kodų ir multivisatos sąsają.

Hipotezė. Sąmonės egzistavimas tęsiasi kitose visatose po žmogaus fizinio kūno mirties.

Uždaviniai:

- 1) palyginti ir išanalizuoti kitų autorių darbus, sukurtus panašia technika ar tematika, kurie išsiskiria raiškos originalumu;
- 2) pristatyti žmogaus galvos struktūros, vidinės būsenos sąsają su multivisata;
- 3) sukurti grafikos darbų ciklą „Sąmonė“.

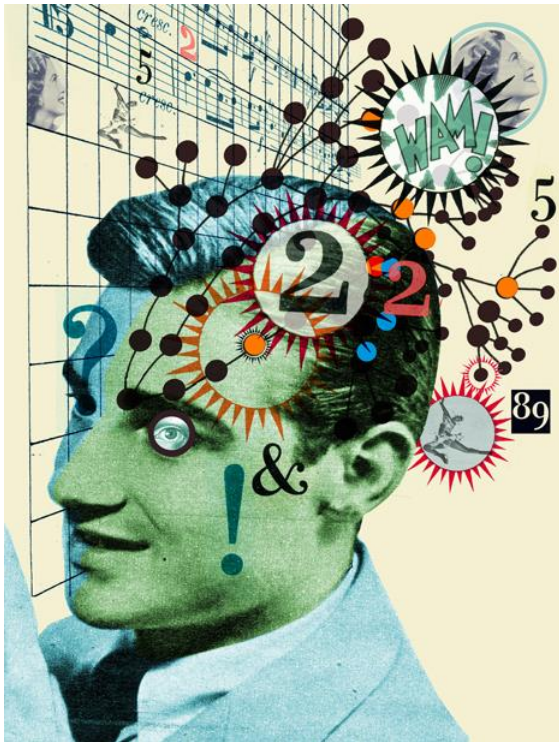
Tyrimo metodai – teorinis kognityvus rašto darbe naudojamų sampratų pristatymas, nepilnosios indukcijos, analogijos ir analizės metodai bus taikomi kitų autorių darbams, atspindintiems pasirinktą temą kurti.

Darbo struktūra. Magistro darbą sudaro įvadas, pateikiama teorinė dalis, kurioje pristatomas mokslininkų ir filosofų požiūris į sąmonės egzistavimą. Taip pat, analizuojami žmonių, kurie išgyveno klinikinę mirtį potyriai, aiškinamos priežastys, kurios įrodo sąmonės egzistavimą. Kūrybinių darbų, vizualių analogų pavyzdžių analizė. Magistro darbe yra analizuojamas kūrybinių darbų realizavimas. Darbą taip pat sudaro išvados, santraukos (lietuvių ir anglų kalbomis), iliustracijų ir literatūros sąrašai, priedai. Rašto darbo pabaigoje pridedamas kompaktinis diskas.

ANALOGAI

Šiame skyriuje analizuojami įvairių autorių ir įvairių technikų darbai, kurie iliustruoja žmogaus galvą, jos vidų, smegenis. Atrinkti darbai yra skirtingų autorių, siekiant surinkti kuo įvairesnius stilistiką ir technika darbus.

Šia tema profesionalių darbų nėra labai daug, tačiau renkantis autorius ir jų darbus labiausiai išsiskyrė Darrel Rees. Beveik visuose jo koliažuose yra vaizduojamas žmogus, jo galva. D. Rees daug dėmesio skiria žmogaus mintims ir siekiams, tai puikiai atspindi jo darbai. Autorius dažnai kurdamas derina senasias ir naujas technologijas (žiūrėti 1-5-ą iliustracijas). D. Rees nebijo savo koliažuose vaizduoti žymių (žiūrėti 2-ą iliustraciją), daugeliui nesunkiai atpažįstamų asmenybių, dažnai vaizduoja žmogaus polėkį ir norą pasiekti tai, kas neįmanoma, pasiekti

1. Darrel Rees „Chaotic brain”

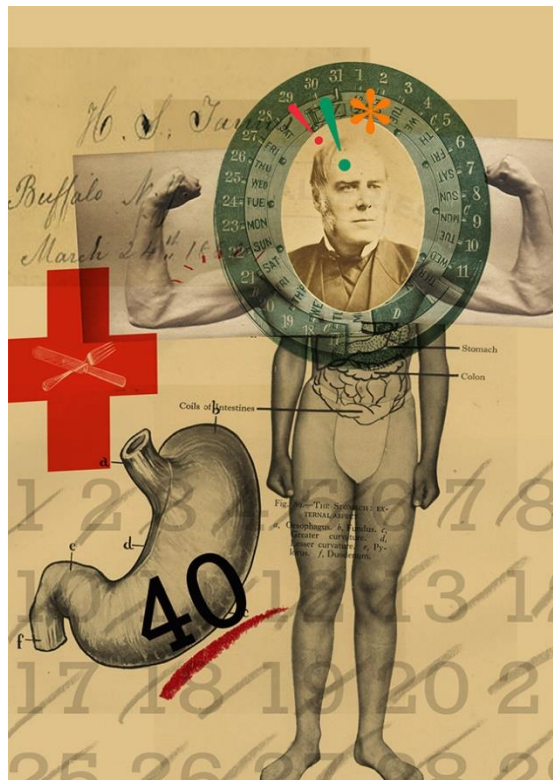

2. Darrel Rees „Yeltsin's Russia”

nepasiekiamą mėnulį, bei kitus žmonijos laimėjimus, taip pat dažnai vaizduojami žmogaus anatomijos fragmentai (žiūrėti 4-5-ą iliustracijas). Nors koliažuose neretai naudojamas kontrastingas koloritas, tačiau spalvos nėra itin ryškios, jeigu yra naudojami šviesūs tonai, tai dažniau išvysime šiltesnę baltą, gal net gelsvą, nei šalto atspalvio baltą. Nevengiama naudoti

3. Darrel Rees (be pavadinimo)

4. Darrel Rees „Starve yourself to vigour”

ženklus ir aštriakampias detales ant žmogaus veido, derinant juos su komiksų motyvais. O D. Rees'o koliaže „The Human Universe” (žiūrėti 5-ą iliustraciją) yra vaizduojamas ir kosmosas, ir saulės sistema.

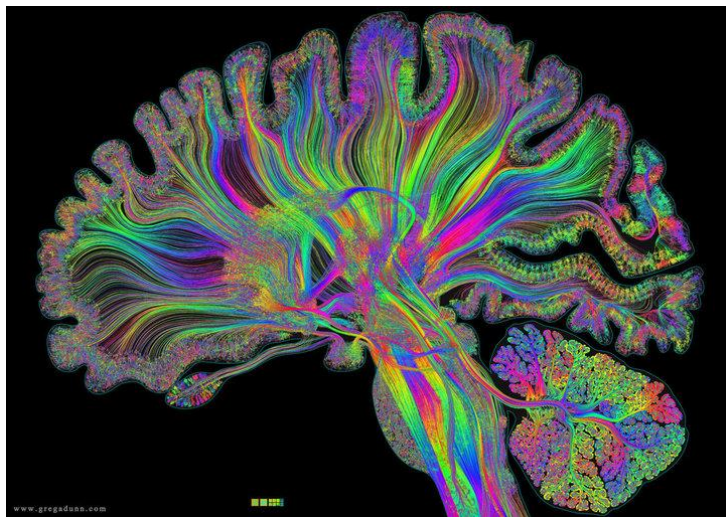
Taip pat, iš atrinktų ir šią temą atspindinčių kūrinių išsiskiria ir Greg'o Dunn'o ir Brian'o Edwards'o darbas “Self Reflected”. Šių autorių darbe vaizduojamos itin spalvingos smegenys

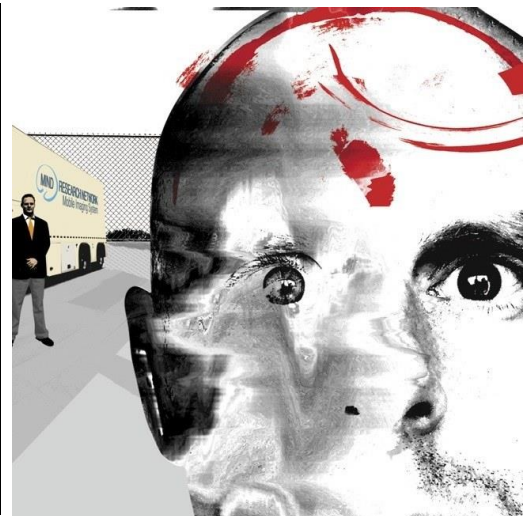
5. Darrel Rees „The Human Universe”

juodame fone (žiūrėti 6-ą iliustraciją). Galima teigti, kad šios spalvingos kreivės iliustruoja žmogaus smegenų nervus. Taip pat, reikėtų paminėti John'o Ritter'io kūrinį, kurio pavadinimo nepavyko rasti (žiūrėti 7-ą iliustraciją). Šiame darbe, pirmajame plane yra vaizduojamas nespalvotas vyro fotografinis portretas, o ant jo naudojami dar ir ryškūs raudoni

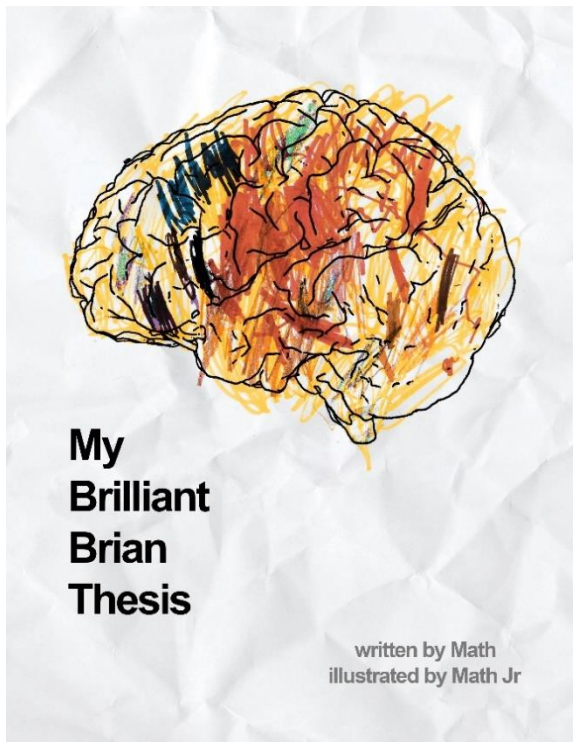
potėpiai. Antrasis planas su perspektyvoje stovinčiu žmogumi ir pastato, bei sunkvežimio fragmentais. Kūrinyje tvyro psichologinė įtampa, koloritu ir vaizduojamais objektais perteikiamas šių dienų žmogui dažnai juntamas stresas ir rutina. Fone vaizduojamą sunkvežimio fragmentą su logotipu ant sienos ir kostiumą dėvintį vyrą, galima susieti su profesine atmosfera, įtampa darbovietėje, vairuotojo patiriama įtampa kelyje.

6. Greg Dunn, Brian Edwards "Self Reflected"

7. John Ritter (be pavadinimo)

8. Math Jr (knygos viršelis)

9. Gültekin Bilge "Crowded Mind"

Vieni spalvingesnių rastų kūrinų yra Math'o ir Math'o jaunesniojo kurtas knygos viršelis (žiūrėti 8-ą iliustraciją) ir Gültekin'o Bilge's kūrinys "Crowded Mind" (žiūrėti 9-ą iliustraciją). Minėtas knygos viršelis yra puikus pavyzdys kaip galima į kūrybinį procesą įtraukti ir vaikus. Kuriant šį kūrinį Math'as vyresnysis pateikė sūnui popieriaus lapą su žmogaus smegenų kontūru, o šis jį nuspalvino taip, kaip jam atrodė teisinga. Ir nors tai buvo Math'o vyresniojo idėja, jis nuspalvintą

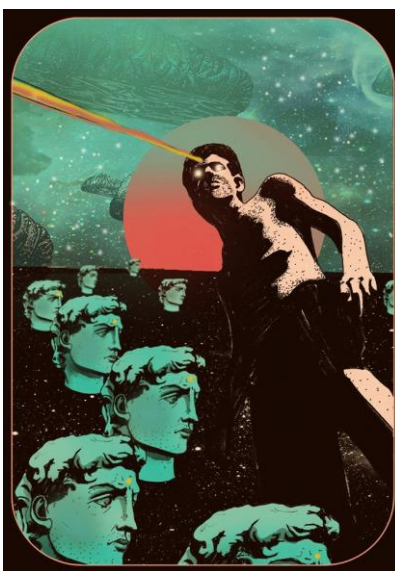

10. Kęstutis Grigaliūnas V.Chomičiaus portretas

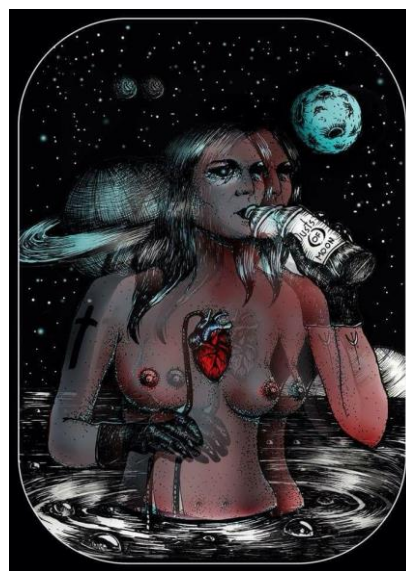
vaizdą iškirpo ir koregavo kompiuterinėmis programomis, jis savo knygos viršelio iliustratoriumi paskelbė savo sūnų. Taip pat, turintis daug spalvų G.Bilge's kūrinys (žiūrėti 9-iliustraciją) iš atrinktų darbų išsiskiria savo technika. Tai tapybos kūrinys, kuriame vaizduojamas deformuotas portretas steriliame fone, o jo galvoje galima įžiūrėti dar daugiau ryškiaspalvių veidų. Portretus dažnai kūrė ir įvairiaspalvis lietuvis menininkas Kęstutis Grigaliūnas. Jo kūriniai spalvingi, o portretai ryškūs ir abstraktūs. Tai suteikia vyriškiems portretams didingumo, galios įspūdį (žiūrėti 10-ą

11. Živilė Spūdytė-Žvėrūna "Ekranas"

12. Živilė Spūdytė-Žvėrūna "Hunter"

13. Živilė Spūdytė-Žvėrūna
"Let's taste some space"

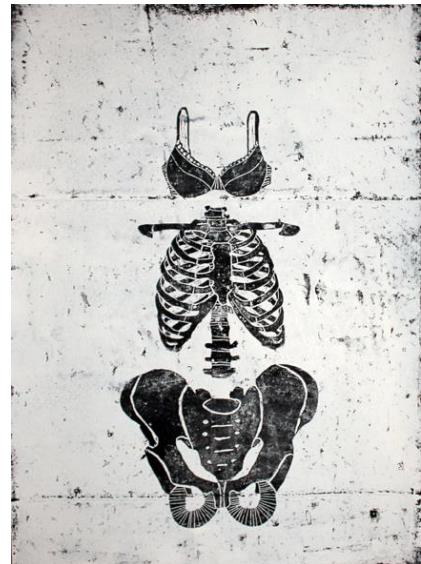
ilustraciją). M. Krištopaitytė teigia, kad išoriškai Grigaliūno darbai labai panašūs į Popmeną, kartais į ankstyvąjį britišką, kartais į Andy Warholą. Kęstutis yra išmokęs visas šios meno krypties pamokas. Grigaliūnas iš Popmeno pasiima tik jo paviršių, o veiksmas, kurį atlieka savo menu yra visada absoliučiai priešingas. Menininkas tyčia atrodo paviršutiniškas, serijinis, panašus į daugybę citatų, o yra gilus ir liūdnas. Galima, sutikti su M. Krištopaityte ir pridurti, kad šis kūrėjas ieško žmogiškumo apraiškų ir paviršiuose, ir kasdienybėje. Taip pat, kiek ironiškai ryškus, net akį rėžiančio kolorito siurrealistiniai vaizdiniai yra matomi ir Živilės Spūdytės-Žvėrūnos darbuose. Jaunoji grafikė jais siekia atkreipti dėmesį į visuomenę. Grafikės darbai yra spalvingi, drąsūs su lengvai identifikuojamais ikoniniais vartotojišką kasdienybę, populiariosios kultūros simboliais (žiūrėti 11 - 13 –ą iliustracijas). Žvėrūna analizuoja šiandieninę visuomenę. Dažnai vaizduojamas žmogaus, kiek dažniau moters nei vyro kūnas, ar jo dalys bei vidaus organai. Žmogaus vidaus organus ar kaulinius darinius, skeletą galima išvysti ir kitos jaunos lietuvių grafikės darbuose. Kristinos Norvilaitės lino raižiniuose dažnai dominuoja elektrinė ir rausva spalvos, tačiau galima išskirti kūrinis, kuriuose aiškiai atpažįstamos žmogaus organizmo struktūros dalys (žiūrėti 14-18-ą iliustracijas). Šie darbai nėra itin koloringi, tačiau juose aiškiai vaizduojami žmogaus vidaus organai (žiūrėti 14-ą, 18-ą iliustraciją), skeletas (žiūrėti 14-ą, 16-ą ir 18-ą iliustracijas) ir galvos pjūvis profiliu, iliustruojantis tiek minkštuosius, tiek kietuosius kaukolės vidaus audinius (žiūrėti 15-ą, 17-18-ą iliustracijas).

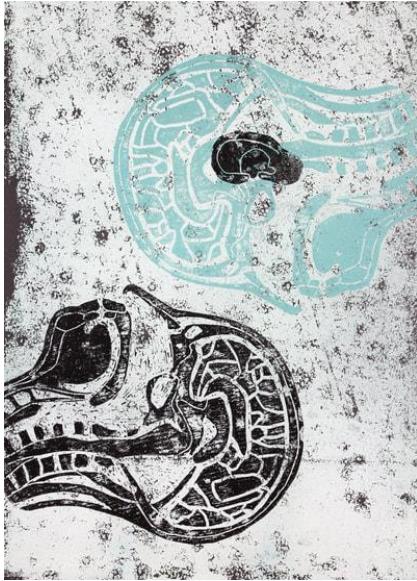
14. Kristina Norvilaitė "Breath"

15. Kristina Norvilaitė "Mind Acrobatics"

16. Kristina Norvilaitė "Woman"

17. Kristina Norvilaitė "The Mirror"

18. Kristina Norvilaitė "Karas"

Siekiant išskirtinumo grafikos darbų cikle „Šamonė“, buvo sudaryta šio ciklo kūrimo tema atrinktų Lietuvos ir užsienio kūrėjų darbų palyginimo lentelė (žiūrėti 1-ą lentelę). Lentelė sudaryta lyginant pagrindinius analoguose matomus objektus, kūrimo principus. Iš lentelės matyti, kad daugelyje atrinktų analogų yra vaizduojamas žmogaus portretas ar vidaus organai, ar abu. Rečiau, bet taip pat į kūrinio kompoziciją įterpiami ir kiti objektai, daiktai (sunkvežimiai, pistoletas, pinigai) ar geometrinės figūros, skaitmenys. Neretai, šie elementai pridedami grafine spauda. Dažnai pasitelkiamas koliažas, naudojama fotografija ar kompiuterinė grafika. Tačiau retame kūrinyje galima pastebėti sąsają su kosmosu plačiąja prasme, o dar sudėtingiau išvelgti šamonės egzistencijos plotmes multivisatoje. Galima išskirti porą autorių, kurie savo kūryba palietė kosmoso erdvę. Tai - Darrel Rees, kuris savo darbe „The Human Universe“ tiesiogiai vaizduoja žmogų kosmoso erdvėje, jo siekius pasiekti neįmanomą. Šiame kūrinyje galima pamatyti ir žmogaus galvos pjūvį, kaukolę. Kita autorė palytėjusi savo kūryba kosmoso erdvę ir tai daranti gana dažnai yra lietuvė Živilė Spūdytė - Žvėrūna. Jos darbuose „Ekranas“, „Hunter“ ir „Let's taste some space“ stipriai jaučiama erdvė, vaizduojami žvaigždynai, planetos. Žvėrūna dažnai naudoja centrinę kompoziciją, centre dažnai vaizduojamas žmogus ar jo portretas. Stebint šiuos darbus nekyla klausimų kas yra visatos centras, kas yra svarbiausia, o tai – žmogaus figūra. A. Einšteinas teigia, kad žmogus tai dalis visumos, kurią vadiname visata, ir yra apribotas laiko bei erdvės. Šave,

	Portretas	Vidaus organai	Kt. daiktų vaizdavimas	Geometrinės figūros	Kosmoso erdvės vaizdavimas	Fotografija	Grafinė spauda
1 pav.	+			+		+	+
2 pav.	+		+			+	+
3 pav.	+	+		+		+	+
4 pav.	+	+	+	+		+	+
5 pav.		+	+		+	+	
6 pav.		+					+
7 pav.	+		+			+	+
8 pav.		+					+
9 pav.	+						
10 pav.	+			+			+
11 pav.	+			+	+		+
12 pav.	+				+		+
13 pav.	+	+	+		+		+
14 pav.		+					+
15 pav.		+					+
16 pav.		+	+				+
17 pav.		+					+
18 pav.	+	+	+				+

1 lent. „Analogų ciklo „Sąmonė“ kūrimo tema lyginimas“

savo mintis ir jausmus jis suvokia atskirai nuo visumos – savotiškos savo sąmonės optinės apgaulės. Ši apgaulė – lyg tam tikra mūsų norų apribojimo, prisirišimo prie nedidelio ir netoli mūsų esančio žmonių skaičiaus prizmė. Mūsų užduotis yra iš tos priklausomybės išsilaisvinti taip, kad atjauta pasiektų visus gyvus sutvėrimus ir visą prigimties grožį. Būtent sąmonės teorija bus atspindėta grafikos darbų cikle „Sąmonė“.

Išanalizavus ir palyginus kūrinius, atrinktus grafikos darbų ciklo „Sąmonė“ kūrimo tema, galima teigti, kad dažniausiai tokio pobūdžio darbuose analizuojami žmogaus vidiniai jausmai, bet retai šių jausmų, vidinių būsenų, sąmonės egzistavimas ne tik dabartiniame fiziniame kūne. Daugelyje analogų vaizduojamas žmogus, jo portretas ar kūno sandaros elementai. Retas autorius vaizduoja žmogaus ir kosmoso erdvės sąsaja tiek tiesiogiai plačiąja prasme, tiek metaforiškai.

KVANTINĖ SĄMONĖS TEORIJA

Šiame skyriuje – pristatomos kelių mokslininkų nuomonės apie klinikinę mirtį patyrusiųjų mistinius potyrius, žmogaus sąmonę ir minties kvantus. Mistiniai potyriai, su kuriais susiduria kai kurie klinikinę mirtį išgyvenę žmonės, gali būti paaiškinti remiantis žmogaus sąmonę veikiančiais kvantinės mechanikos efektais.

Vadinamieji priešmirtiniai pojūčiai, kai klinikinę mirtį išgyvenantys žmonės savo „sielos akimis“ mato atsiskyrimą nuo savo fizinio kūno, jaučiasi sklandantys virš reanimacijos palatoje dirbančių gydytojų, patenka į tamsų tunelį, kurio pabaigoje mato ryškią šviesą, bendrauja su seniai mirusiais savo artimaisiais ir meilę skleidžiančiomis dvasinėmis būtybėmis, gali būti visiškai objektyvus fenomenas, kurio pagrindas – kvantinės fizikos reiškiniai, rašo „Dailymail.co.uk“. Pasak Arizonos universiteto (JAV) Anesteziologijos ir psichologijos katedrų profesoriaus dr. Stuardo Hameroffo, vadovaujančio to paties universiteto Sąmonės tyrimų centrui, ir D. Britanijos fizikos profesoriaus Rogerio Penrose'o, tokie mistiniai reiškiniai vyksta tada, kai kvantinės dalelės, sudarančios mūsų sielą, palieka mūsų nervų sistemą ir susilieja su kosmosu. Šiedu mokslininkai, sukūrę kvazireliginę sąmonės prigimties teoriją, tvirtina, kad sąmonė yra tarsi mūsų smegenyse veikiančio kvantinio kompiuterio programa, kuri išlieka visatoje net po fizinės žmogaus mirties. Būtent tuo esą galima paaiškinti labai keistus potyrius, su kuriais susiduria ties gyvenimo ir mirties slenksčiu atsidūrę žmonės. Įdomu tai, kad teorijos autorių teigimu, mūsų sąmonės veikla yra kvantinės gravitacijos efektų padarinys. Taigi, pasak šių mokslininkų, mūsų sielos yra kai kas daugiau nei neuronų sąveika smegenyse. Iš esmės siela yra sudaryta iš pirmąkart kosmoso medžiagos ir veikiausiai egzistavo nuo pat pirmosios pasaulio atsiradimo akimirkos. Ši idėja yra artima ir Vakarų idealistinei filosofijai. Prof. S. Hameroffo teigimu, klinikinės mirties metu patiriami mistiniai reiškiniai prasideda smegenų ląstelių mikrotubulėse pasikeitus kvantinei būsenai. Tačiau jose esanti informacija, kitaip dar vadinama siela, niekur nepradingsta: ji tiesiog palieka fizinį kūną, grįžta į kosmosą ir pasiskirsto jame. Jei pacientą pavyksta atgavinti, kvantinė informacija grįžta į mikrotubules, ir sąmonę atgavęs pacientas gali prisiminti išgyvenę mistinius dalykus. Pabrėžiama, kad instrumentinės objektyviosios redukcijos teorija mokslo bendruomenėje laikoma labai kontroversiška: ją yra griežtai sukritikavęs ne vienas žymus mokslininkas. Tačiau jos šalininkai tikisi, kad tolimesni tyrimai, pavyzdžiui, uoslės

sistemos, fotosintezės ar paukščių navigacijos mechanizmų, patvirtins, jog šiais kvantiniais reiškiniais remiasi svarbiausi biologiniai procesai.

Vydūno raštuose rastos mintys teigia, kad gyvenimas yra ląstelių veikla (Landois), kad gyvenimas yra judėjimas (Much), kad gyvenimas yra kitimas (Lipschutz) ir t. t., nepasako, kas gi lemia ląstelių veiklą, judėjimą ir kitimą. Wilhelmo Schuppe's pasakymas, kad gyvenimas yra sąmonė... Visiškai galima suprasti ir Ernsto Troeltscho paskelbtą mintį, kad „viską, kas yra, tegali būti išmanoma kaip turinys ypatingos sąmonės“. Be sąmonės negali būti ir jokios būties. Vadinasi, sąmonė yra čia - būties kilmės šaltinis. Jau iš šių tvirtinimų matyti, kaip žmogus su vis ryškesne sąmone savo žvilgsnį kreipia nuo vien tik pojūčiais patiriamo daiktiškumo į visos būties ir vyksmų esmiškumą. Tai, kas dažniausiai vadinama nesąmoningumu, yra individualios sąmonės ribas peržengianti, nuostabiai išmintingai kurianti sąmonė. Tačiau dar tebesiekiamo išsiaiškinti, kas gi iš tikrųjų yra sąmonė. Kai W. Wundtas savo paskaitoje sąmonę apibūdino kaip „visų psichinių turinių sumą“, vis dažniau ją imta sieti su gyvybe. Sąmonėje randama tos gyvybės esmė, žmogaus sąmonėje — tikroji žmogaus esmė, taip kaip šviesoje — Saulės esmė. Todėl sąmonės šviesėjimas, sąmonėjimas reiškia jos kilimą, o kartu ir skverbimąsi gilyn į pačios būties esmę. Pagal biocentrizmo teoriją mirties nėra. Ji - iliuzija, kylanti žmonių sąmonėje. R.Lanca - regeneracinės medicinos specialistas ir kompanijos „Advanced Cell Technology“ mokslo vadovas. Jis teigia, kad ji kyla todėl, kad žmonės save tapatina su savo kūnu, žino, kad kūnas anksčiau ar vėliau mirs, ir mano, kad mirs drauge su juo. R. Lanca teigia, kad sąmonė egzistuoja už laiko ir erdvės ribų, gali būti bet kur - žmogaus kūne ir be jo. O tai atitinka kvantinės mechanikos dėsnius, pagal kuriuos kokia nors dalelė gali būti ir ten, ir kitur, o koks nors įvykis gali kartotis daugybe variantų. R.Lanca tiki, kad yra daugybė visatų. Jose ir realizuojami visi tikėtini įvykių eigos variantai. Vienoje visatoje kūnas mirė, o kitoje gyvena toliau, perėmęs sąmonę, kuri persikraustė į tą visatą. Kitaip tariant, mirštantysis, skriedamas vadinamuoju tuneliu su šviesa pabaigoje, atsiduria ne pragare ir ne rojuje, o tokiaame pačiame pasaulyje, kuriame gyveno. Ir taip - iki begalybės. „Sąmonė, - aiškina profesorius, - yra kaip energija. Nedingsta ir negali būti sunaikinta.“ R.Lancos pažiūros yra nuosaikios, jis tiki tikrove, bet laiko ją procesu, kuriame turi dalyvauti sąmonė. Žmogus tuo pačiu metu yra ir stebėtojas, ir kūrėjas. Vilčių teikianti, bet gana ginčytina R.Lancos teorija turi daug šalininkų - ne tik paprastų mirtingųjų, norinčių gyventi amžinai, bet ir žinomų mokslininkų. Tai fizikai ir astrofizikai, pritariantys minčiai, kad egzistuoja paraleliniai pasauliai, t.y. kad visatų yra

daug. „Multiverse“ (multivisata) - taip vadinasi jų atstovaujama koncepcija. Jie tvirtina: nėra fizikos dėsnų, dėl kurių būtų neįmanomas kitų visatų egzistavimas. Pirmasis apie paralelinius pasaulius Žemės gyventojams 1895 m. papasakojo rašytojas fantastas Herbertas Velsas (Herbert Wells) apsakyme „Dūrys sienoje“. O po 62 metų jo idėją daktaro disertacijoje išplėtojo Prinstono universiteto absolventas Hju Everetas (Hugh Everett). Jos esmė: kiekvieną sekundę visata skyla į begalinę daugybę panašių į save. O jau kitą akimirką šios „naujamimės“ lygiai taip pat suskyla. Kažkuriame iš šių pasaulių egzistuojate jūs: važiuojate autobusu, kitame gulite ant sofos ir žiūrite televizorių. „Postūmis pasauliams daugintis yra mūsų poelgiai, - aiškino H.Everetas. - vos ką nors pasirenkame, akies mirksniu iš vienos visatos atsiranda dvi, su skirtingais likimo variantais.“ Praėjusio amžiaus 9-ajame dešimtmetyje daugybinių pasaulių teoriją išplėtojo Andrejus Lindė (Andrei Linde), Stanfordo universiteto fizikos profesorius. „Kosmosas, - pasakojo A.Lindė, - susideda iš daugybės besiplečiančių burbulų, iš kurių atsiranda vis nauji burbulai, ir taip iki begalybės. Jie nejaučia vienas kito egzistavimo, bet yra vieno ir to paties fizinio pasaulio dalis.“ Kad mūsų visata ne vienintelė, rodo ir duomenys, gauti kosmoso teleskopu „Planck“. Jų pagrindu mokslininkai sudarė tiksliausią mikrobangų fono, vadinamosios reliktinės spinduliuotės, išlikusios nuo mūsų pasaulio pradžios, žemėlapi. Ir pamatė, kad jame gausu tamsių plotų - kažkokių skylių ir ilgų properšų. Fizikė teoretikė Laura Mersini Houton (Laura Mersini Houghton) iš Šiaurės Karolinos universiteto ir jos kolegės įrodinėja: mikrobangų fono anomalijos atsirado dėl to, kad mūsų visatą veikia kitos, esančios šalia. Mokslininkų nuomone, skylės ir properšos - vadinamosios „mėlynės“ - atsirado dėl kaimyninių visatų smūgių. Fizikai spėja, kad visatos atsiranda tarsi burbulai verdančiame skystyje. O atsiradusios susiduria ir atšoka vienos nuo kitų, palikdamos pėdsakus.

Taigi vietų - kitų visatų, į kurias pagal naujojo biocentrizmo teoriją galėtų nuskristi siela, - yra daugybė. O ji pati ar egzistuoja? Nemirtingos sielos egzistavimu neabejoja prof. Stiuartas Hamerofas (Stuart Hameroff) iš Arizonos universiteto Anesteziologijos ir psichologijos skyriaus, to paties universiteto Sąmonės tyrimų centro direktorius. Jis paskelbė, kad rado įrodymų, jog žmogaus sąmonė nedingsta žmogaus kūnui mirus. S.Hamerofa nuomone, žmogaus smegenys - tobulas kvantinis kompiuteris, siela arba sąmonė - informacija, sukaupta kvantiniu lygmeniu. Ji negali būti sunaikinta, bet gali būti perduota. Anesteziologas mano: kūnui žuvus, sąmonės kvantinė informacija susilieja su mūsų visata ir ten egzistuoja amžinai. O biocentristas R.Lanca įrodinėja, kad ji išskrenda į kitą visatą. S.Hamerofui pritaria seras Rodžeris Penrouzas (Roger Penrose),

garsus britų fizikas ir matematikas iš Oksfordo, kuris mūsų visatoje taip pat rado susilietimo su kitomis visatomis pėdsakų. Mokslininkai drauge plėtoja kvantinę sąmonės teoriją. Ir mano radę sąmonės nešėjus - elementus, kurie kaupia informaciją, o po kūno mirties ją kažkur „nutekina“. Tai neuronų viduje esantys baltyminiai mikrovamzdeliai (microtubules), kuriems anksčiau buvo priskiriamas kuklus armatūros ir transportavimo ląstelės viduje kanalų vaidmuo. Mikrovamzdeliai pagal savo struktūrą geriausiai tinka būti kvantinių savybių smegenyse nešėjais, mat ilgai gali išlaikyti kvantines būsenas, tai yra būti kvantinio kompiuterio elementais.

Nieko iš principo visiškai naujo R.Lancos biocentrizme nėra. Bet jo ir kolegų moksliniai argumentai džiugina. Vadinasi, pomirtinis pasaulis - ne pramanas, o visiškai tikėtina tikrovė. Mokslininkui lieka tik suderinti ją su religija, juk apie Viešpaties Dievo vaidmenį čia nekalbama. René Dekartas – prancūzų filosofas, fizikas ir matematikas, klasikinio racionalizmo filosofas. Jis bandė parodyti, kad galima suabejoti visu mūsų pažinimu, gautu per jutimus. Jei visos žinios atėjo per jutimus, negalime būti tikri, ar be mūsų kas nors egzistuoja. Tad pažinimas įmanomas tik per mąstymą. Dekartas naudojo tris labai panašius argumentus, parodžiusius abejonę visu mūsų pažinimui: sapnų, Dievo buvimo ir Šėtono buvimo. Kiekvienas jų remiasi tuo, kad išorinių objektų niekada nesuvokiame tiesiogiai, o tik per mąstymą, vaizdinius, kuriuos išoriniai dalykai sukelia mumyse. Tad gali būti, kad šalia mūsų yra kažkas, kas atitinka mūsų galvose esančius vaizdinius. Anot filosofo, žmogus priklauso ir fizinei, ir dvasinei sistemai. Tad kaip šios skirtingos sistemos gali sąveikauti tarpusavyje, kokie jų sąveikos principai ir dėsniai? Dualizmo problema tapo komplikuoju klausimu, į kurį R. Dekartas bandė atsakyti alegoriškai: „Aš juk savame kūne, nelyginant irkluoju valtyje, ne vien tik esu“. Daugiau apie sielos egzistavimą pasakoja klinikinę mirtį išgyvenę žmonės ar tikintieji multivisata. Pagrindine būties apibūdinimo sąvoka Dekartui yra substancija, kurią jis nusakė kitaip negu jo pirmtakai. Substancija, Dekarto teigimu, yra toks dalykas, kuris savo buvimu nereikalauja nieko, išskyrus jį patį (kaip žinome, Aristoteliui substancija yra kiekviena natūrali būtybė – materijos ir formos junginys). „Mirtis – tai iliuzija. Įstabaus grožio amžinybė laukia mūsų po mirties – pripildyta angelų, debesų, drugelių ir netgi anksčiau išėjusių giminaičių“, – apie savo patyrimus kalba leidyklos „Eugrimas“ išleistos knygos „Gyvas dangaus įrodymas“ autorius. Neurochirurgo knyga sulaukė ir daug skeptiškų reakcijų. Buvo manoma, kad gydytojo vadinamas pomirtinis gyvenimas gali būti jo sapnai ar haliucinacijos. Tačiau E. Aleksanderis pateikė savų mokslinių argumentų. „Dauguma artimų mirčiai būsenų

ypatingos tuo, kad taip lengvai ir laikui bėgant neužsimiršta kaip sapnai ar haliucinacijos“, – tvirtina gydytojas. E. Aleksanderis teigia: „mes esame daug daugiau nei mūsų smegenys“. Jis drauge su John R. Audette įkūrė nevyriausybinę organizaciją „Eternea“, kurios pagrindinė pozicija – visi gyvi dalykai turi sielą ir egzistuoja dvasinė patirtis.

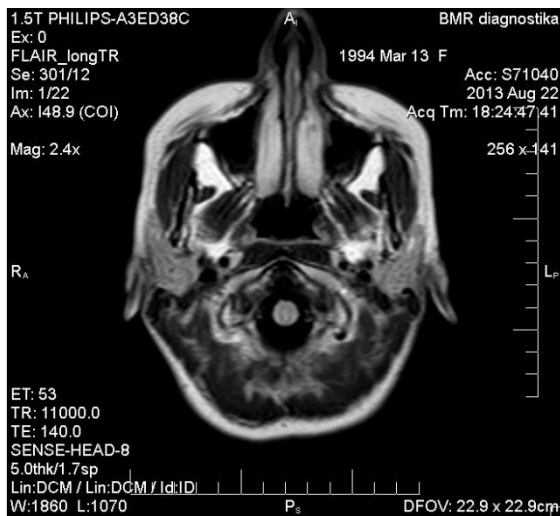
Taigi, galima teigti, kad žmogaus sąmonė nedingsta jam mirus. Žmogaus smegenys yra tobulas kvantinis kompiuteris, siela arba sąmonė - informacija, sukaupta kvantiniu lygmeniu. Ji negali būti sunaikinta, bet gali būti perduota. Manoma, kad fiziniam kūnui žuvus, sąmonės kvantinė informacija susilieja su mūsų visata ir ten egzistuoja amžinai arba išskrenda į kitą visatą.

CIKLO „SĄMONĖ” KŪRYBINIS PROCESAS

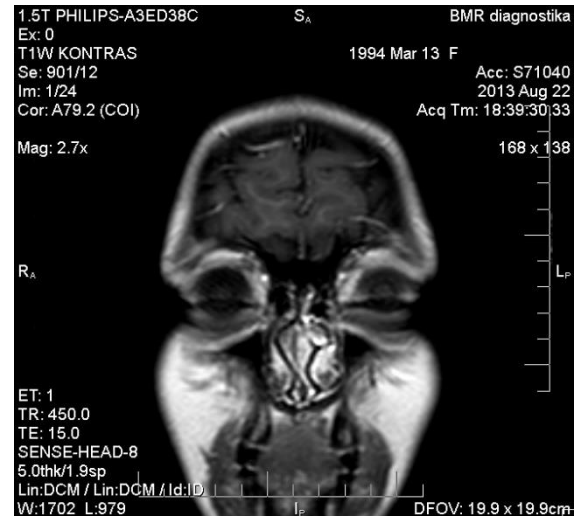
Šiame skyriuje aprašomas grafikos darbų ciklo „Sąmonė” kūrybinis procesas. Pristatoma darbo eiga nuo idėjos formavimo iki galutinio rezultato. Argumentuojamas tiek pačios idėjos, tiek jos įgyvendinimo priemonių pasirinkimas. Trumpai pristatomos pagrindinės sąvokos ir ciklo sąsaja su pomirtiniu pasauliu.

Temos apie pomirtinį gyvenimą nuolat kelia diskusijų tarp tikinčiųjų ir mokslinius įrodymus pasitelkiančių tikėjimo skeptikų. Ar galima patekti į „dangų” ir kas žmonių laukia po mirties? Kolekcijos idėją puikiai atspindi filosofo R. Dekarto žodžiai: „Galiu įsivaizduoti, kad viskas yra apgaulinga sapnų žaismė, kad neegzistuoja nei pasaulis, nei Dievas, kad esu kažkas skirtingo nuo kūno. Tačiau niekaip negaliu pamąstyti, kad nemąstau. Tik mąstymo negaliu jokiu būdu nuo savęs atskirti, tik jis yra būtina mano esybės savastis. Todėl į klausimą, kas aš esu, gali būti tik vienas atsakymas: esu mąstanti esybė, esybė, kuri abejoja, supranta, teigia, prieštarauja, jaučia. Apibrėžiu save kaip nematerialią sielą, kaip substanciją, kurios vienintelis atributas yra mąstymas ir kuri yra tapati mąstymui. Net ir tada, kai žvilgsnį nukreipiu į išorės pasaulį, pažįstu juk ne pasaulį, o savo paties psichines būsenas ir intelektinius aktus”. Galima teigti, kad tai yra paprasčiausi pramanai, kurių nuoseklumo trūkumus nesudėtinga pateisinti Dievu. Tačiau asmuo visiškai netikintis Dievu ir esantis sveiko proto taip pat gali patikėti sielos kvantais ar multivisata. Jam tereikia susidurti su mirtimi ir jo pažiūris į gyvenimą po mirties ir sielos ar sąmonės egzistavimą. Dekartas spėja, kad sapnai gali būti lyginami su paveikslais. Nemažai sukurta realistinių paveikslų tiksliai perteikiančių realybę. Tokius vaizdinius galime matyti ne tik tikrovėje, bet ir vaizduotėje (sapnuose). O tokiuose paveiksluose kaip Pikaso ar S. Dali pasaulis perteikiamas transformuotas vaizduotės. Tačiau ir šiuo atveju jie turi sąryšius su realiais pasaulio objektais. Net ir Mondriano paveiksluose, sudarytuose iš geometrinių figūrų ir linijų, taip pat naudojamos „realios“ spalvos ir formos, skaičių ir figūrų savybės. Tačiau jie daug abstraktesni, nei sapnuose regimi vaizdiniai.

Kolekcija „Sąmonė” yra nuoseklus temos įgyvendinimas, pradėtas dar paskaitų, kurias dėstė prof. V. Janulis, metu. Taigi „Sąmonė” yra „Grafikos projekto I” ir „Grafikos projekto II” tęsinys. „Grafikos projekto I” metu buvo sukurti pirmieji ciklo „Sąmonė” darbai (žiūrėti 21-ą iliustraciją), iliustruojantys žmogaus galvos vidų. Visuose darbuose yra vaizduojama žmogaus galva. Šiam vaizdai išgauti buvo naudojama magnetinio rezonanso tomografija (pritaikyta atlikti galvos smegenims). Magnetinio rezonanso tomografijos (MRT) metu yra naudojamas stiprus magnetinis laukas ir radijo dažnių bangos, kurių pagalba išgaunamas detalus vidaus organų ir

19. MRT galvos nuotrauka

20. MRT galvos nuotrauka

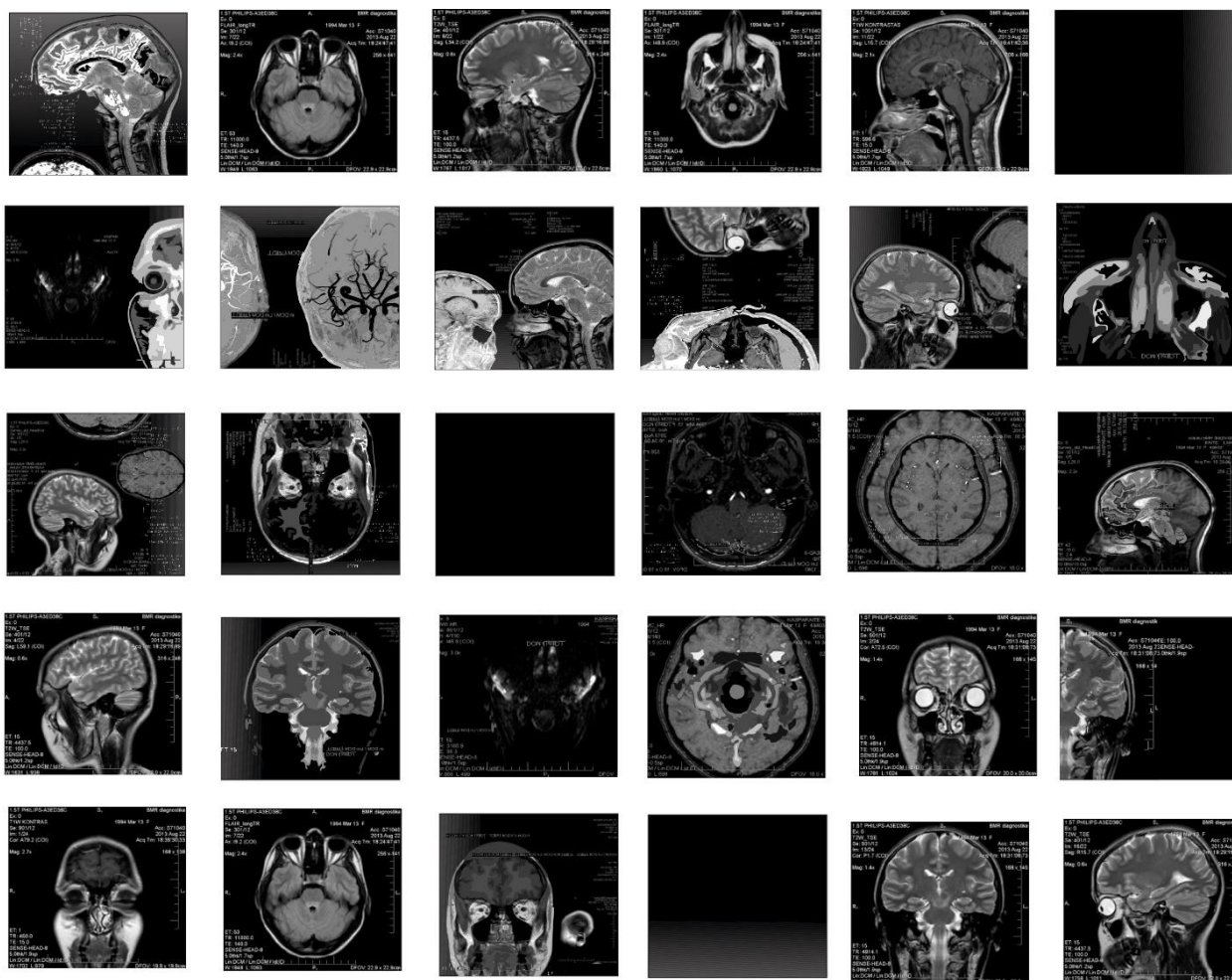
minkštųjų audinių vaizdas. Šios MRT galvos nuotraukos buvo koreguojamos Photoshop programa, koregavimo metu iš nuotraukos buvo pašalinti asmeniniai duomenys (asmens kodas, pavardė ir kt.). Vėliau jos buvo spausdinamos ant dekoratyvinio popieriaus. O ant atspausdintų

21. „Grafikos projektas I” sukurta ciklo „Sąmonė” dalis

darbų, šilkografijos technologija, dėta papildoma spauda, iliustruojanti sąmonėje slypinčius pranešimus, kurie yra užšifruoti kodais. Šilkografijos technologijos principas yra gana paprastas: norimas perteikti atvaizdas iš kompiuterio perkliamas ant skaidrios fotojuostos. Toliau vaizdas eksponavimo būdu yra perkliamas ant rėmo aptraukto šilko tinkleliu, kuris yra padengtas šviesai jautriu fotopolimeru. Apšviestos fotopolimero vietos

sukietėja, o neapšviestos yra išplaunamos. Taip gaunama forma, kurią jau galima naudoti spaudai. Kiekvienai spalvai daroma atskira spaudos forma. Per išplautas formos vietas ant norimo paviršiaus užnešami dažai. Tam naudojama rankinė, pusiau automatinė arba automatinė įranga. Kolekcijos spaudams buvo naudojama raudona spalva ir keli rėmai dėl spaudos variacijų gausos. Šie šilkografiniai spaudai yra lyg raudoni akcentai monitoriaus ekrane... Tai lyg spėjimas apie tai, kas dedasi mūsų galvose, kokie minčių kodai ten saugomi, kokiais šifrais koduojamas pranešimas adresatui mūsų mintyse, kaip tai atrodytų, jeigu adresatas galėtų tai matyti ir jam nereikėtų perduoti pranešimo tekstu ar žodžiu. „Grafikos projektas II” metu, kolekcija buvo dar papildyta darbais, iliustruojančiais ne tik žmogaus galvos vidų, bet daug daugiau... Šiuose darbuose šilkografiniais spaudais ir kompoziciniais sprendimais į kolekciją įvedama užuomina į sąmonės gyvavimą atskirai nuo fizinio kūno. Į tai, ko neužfiksuoja nei fotografija, nei tomografija. Visuose darbuose taip pat yra vaizduojama žmogaus galva ar jos fragmentai. Šiems vaizdams

22. Grafikos darbų ciklo „Sąmonė” kūrybinis procesas

išgauti taip pat buvo naudojamos magnetinio rezonanso tomografijos galvos nuotraukos (žiūrėti 19-20-ą iliustracijas). Šios MRT nuotraukos buvo koreguojamos Corel draw ir Photoshop programomis. Photoshop programa buvo koreguojama originali MRT galvos nuotrauka, o Corel draw programa sukurtas kompiuterinės grafikos vaizdas, kuris iliustruoja originalų vaizdą medicininiuose failuose ar jų fragmentą. Jis vėliau naudojamas kolekcijai kurti vienas ir komponuojant kartu su originalia ar koreguota nuotrauka (žiūrėti 22-ą iliustraciją). Vėliau atspausdintiems darbams šilkografijos būdu buvo uždėta spauda su įvairiais mediciniais kodais, mediciniais dokumentais su medikų rašysena ir jų fragmentais. Taigi, ciklo „Sąmonė” kūrinių kompozicijos susideda iš keturių pagrindinių elementų: kūrinio pagrindo (fono ir pagrindui naudojamo dekoratyvinio popieriaus), MRT galvos nuotraukos, kompiuterinių manipuliacijų ir šilkografinės spaudos (žiūrėti 23-ią iliustraciją). Visos keturios sudedamosios yra labai svarbios,

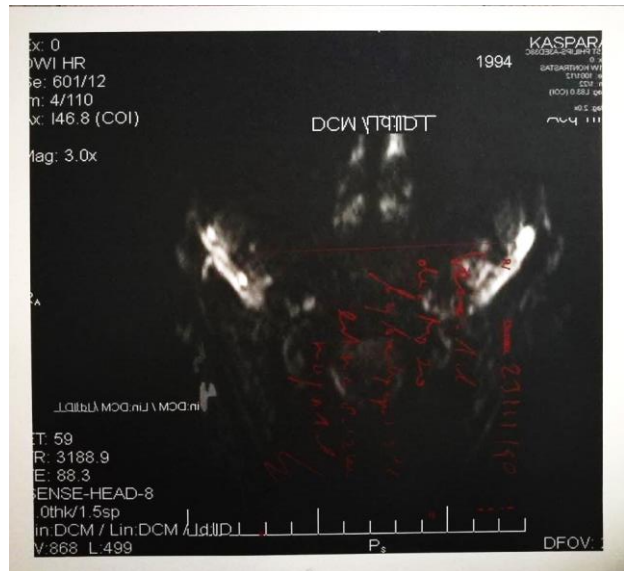

23. Kūrinių iš ciklo „Sąmonė” kompozicijos sudėties schema

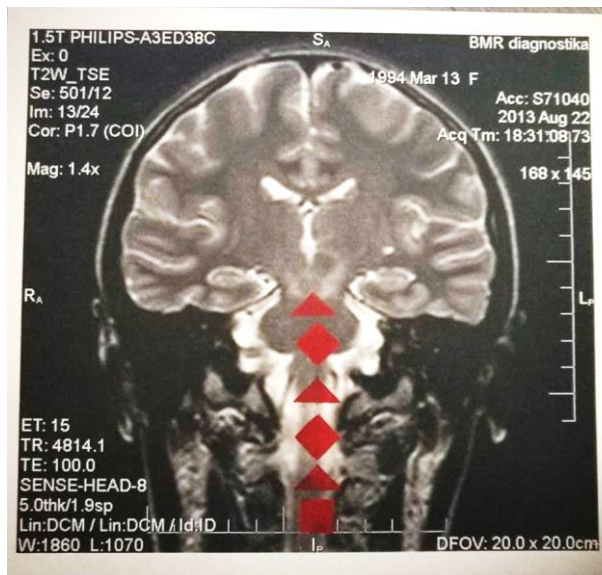
tam tikriems ciklo darbams viena ar kita sudedamoji gali turėti daugiau svarbos, tačiau negalima išskirti mažiausiai svarbios. Šio ciklo kompozicinis išskirtinumas yra ir tai, kad fonas gali tapti pagrindiniu kūrinio kompoziciniu elementu. O kiekvieno kūrinio svarba ciklui priklauso nuo eksponavimo sprendimų. Pirmuosiuose šio ciklo sukurtuose darbuose buvo analizuojama minties, pranešimo perdavimo akimirka, kodų ir šifrų spėjimas, o vėliau kurtuose darbuose aprėpiama kur

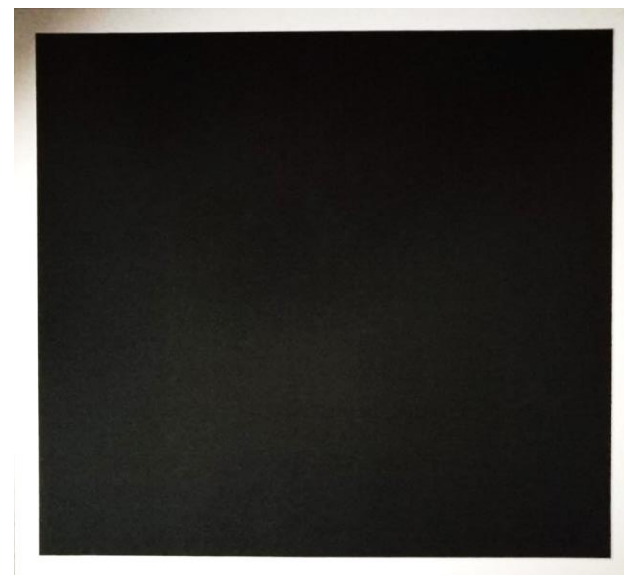
24. Kūrinys iš grafikos darbų ciklo „Sąmonė“

25. Kūrinys iš grafikos darbų ciklo „Sąmonė“

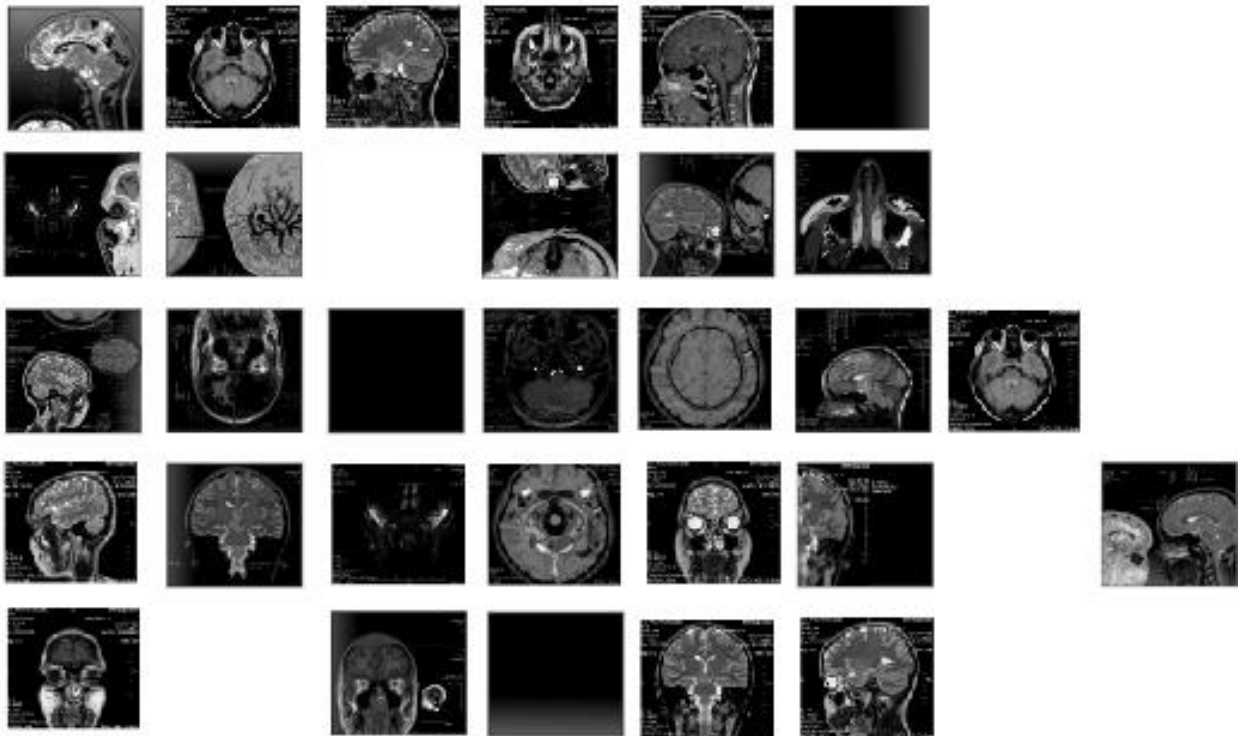
26. Kūrinys iš grafikos darbų ciklo „Sąmonė“

27. Kūrinys iš grafikos darbų ciklo „Sąmonė“

kas daugiau. Per žmogaus galvos vidų, jo smegenis iliustruojamas skirtingomis pozicijomis, bandoma prasiskverbti į žmogaus sąmonę, perteikti jausmus ir emocijas patyrinėti vadinamąją sielą, o dar kitaip tariant, žmogaus sąmonę. Žinoma, kuriant šį ciklą svarbu sutelkti dėmesį į vienybę, pusiausvyrą, konkretumą ir pasikartojimą. Vieningumas - tai bendras stilius, išreikštas vaizdinėmis priemonėmis. Taip pat MRT galvos nuotraukų ir šilkografinės spaudos dermė, vieningas idėjų ir jų dalių jungimas tarpusavyje. Tam pasitelkta dar daugiau manipuliacijų kompiuterinėmis programomis. Atsiranda asociacija su kosmoso platybe, kitomis visatomis.

Sukurama žmogaus sąmonės ir multivisatos sąsajos iliuzija. Ir toliau pildant kolekciją, ant jau apdorotų MRT atspausdintų nuotraukų dedama dar įvairesnė šilkografinė spauda. Šriftu galima perteikti ne tik informaciją, bet ir sukelti tam tikras emocijas. Šiame cikle teksto motyvais bandoma nenutolti nuo medicininių dokumentų, kurie byloja apie akistatą su sąmonės egzistavimo pabaiga šioje visatoje. Tačiau šilkografinė pauda dedami ne tik MRT matomi programiniai kodai, stilizuotos minčių kodų interpretacijos, medikų rašysenos motyvai, bet ir geometrinės figūros (žiūrėti 24-26-ą iliustracijas). Šiai spaudai naudojama sodri raudona spalva. „Raudona spalva yra pati stipriausia, daugiausiai skatinanti, provokuojanti, krentanti į akis spalva. Regėjimo lauke pastebimiausia, sukelia artėjimo įspūdį. Atkreipia dėmesį, greitina reakcijas” (Willberg H. P., Forssman F., 2006). Jeigu medicininiai kodai ir medikų raštai yra lyg tiesioginės nuorodos į fizinio kūno akistatą su mirtimi, ar sąmonės išgyvenimus ir potyrius šiame fiziniame kūne, tai geometrinės figūros yra tarsi užuomina į dvasinę žmogaus būtį, į egzistenciją kitose visatose, jos iliustruoja kodus liudijančius apie sąmonės gyvenimą po fizinio kūno mirties, apie amžiną gyvenimą vis

28. Grafikos darbų ciklo „Sąmonė” eksponavimo idėjinis variantas

kitoje visatoje. Ciklo sudėtyje yra kūrinių, kuriuose vaizduojama visiškai juoda erdvė, be šilkografinės spaudos, MRT galvos nuotraukos fragmentų ir kompiuterinių manipuliacijų (žiūrėti 27-ą iliustraciją). Tarsi erdvė, kurioje žiūrovas gali susimąstyti apie savo sąmonės kelionę per kitas visas. Tai – terpė, kurioje stebėtojas turi galimybę pažinti, ne tik autoriaus jausmų ir būties interpretacijas, bet apsvartyti savo sąmonės egzistavimą, savo jausmus, mintis apie fizinę ir dvasinę būtį. Pamąstymų apie egzistavimo testinumą po mirties kelia ir eksponavimo sprendimai. Galima teigti, kad nėra neteisingo šio ciklo eksponavimo sprendimo, tačiau galima manyti, kad eksponuojant tvarkingame stačiakampio formos darbų bloke ciklas pasakoja apie egzistavimą tik vienoje visatoje. Ar akistatą su sąmonės egzistavimo šioje visatoje pabaigą (žiūrėti 22-ą iliustraciją). Tačiau, jeigu ekspozicija yra žaismingesnė, ne tokia konservatyvi, galima imituoti sąmonės kelionę ir kitomis visatomis (žiūrėti 28-ą iliustraciją). Eksponuoti cikla galima įvairiai, tai priklauso ir nuo ekspozicijai skirtos erdvės. Eksponavimo apsisprendimas – tarsi autoriaus sprendimas tikėti viena visata ir sąmonės egzistavimo pabaiga ar demonstruoti žiūrovui tvirtą įsitikinimą, kad lemtingą akimirką sąmonė persikelia į kitą visatą ir tęsia savo egzistenciją.

Taigi, grafikos darbų cikle „Sąmonė“ bandoma prasiskverbti į žmogaus sąmonę, perteikti jausmus ir emocijas, patyrinėti vadinamąją sielą, o dar kitaip tariant, žmogaus sąmonę. Cikle - sutelkiamas dėmesys į vienybę, pusiausvyrą, konkretumą ir pasikartojimą. Taip pat, į MRT galvos nuotraukų ir šilkografinės spaudos dermę, vieningą idėjų ir jų dalių jungimą tarpusavyje. Cikle naudojami raudoni šilkografiniai elementai. Medicininiai kodai ir medikų raštai yra lyg tiesioginės nuorodos į fizinio kūno akistatą su mirtimi, ar sąmonės išgyvenimus ir potyrius šiame fiziniame kūne, o geometrinės figūros yra tarsi užuomina į dvasinę žmogaus būtį, į egzistenciją kitose visatose, jos iliustruoja kodus liudijančius apie sąmonės gyvenimą po fizinio kūno mirties, apie amžiną gyvenimą kitose visatose. Grafikos darbų ciklą „Samonė“ eksponuoti galima įvairiai, tačiau šie sprendimai gali pakeisti sąmonės egzistavimo idėjos cikle testinumą (žiūrėti 1-ą priedą).

CIKLO „SĄMONĖ” ANALIZĖ

Remiantis šilkografijos spaudos technologijos žinioms, kompozicijos principais, turima patirtimi ir Šiaulių universitete įgytomis žiniomis buvo sukurtas grafikos darbų ciklas žmogaus sąmonės tema. Grafikos darbų ciklą „Sąmonė” sudaro trisdešimt 32x30 cm formato kūrinių. Darbai sukurti naudojant MRT galvos nuotraukas, šilkografinę spaudą, Corel Draw (grafiniams elementams koreguoti) ir Photoshop (MRT nuotraukų koregavimui). Kolekcijai sukurti nebuvo naudojama viena kompozicija. Kūriniuose naudojama įvairi kompozicija, siekiant išvengti statiškumo, suteikiant erdvės pojūtį, daugiau galimybių keisti bendrą ekspozicijos kompoziciją. Erdvės pojūtį didina ir darbų tvirtinimo sprendimas - kabinti darbus, atitraukiant juos nuo sienos. Fonas – neutralus, juodas. Pagrindinės frazės (kodai) užrašytos balta spalva dar apdirbant galvos nuotraukas Corel Draw programa, raudona spalva kodai ir ženklai dėti jau šilkografinė spauda.

Medžiagos, gamyba. Grafikos darbų ciklą „Sąmonė” sudaro trisdešimt 320 x 300 formato darbų, kurie ruošti ant dekoratyvinio popieriaus ir užklijuoti ant plastiko pagrindo plokščių. Jiems sukurti buvo naudojamos kompiuterinės programos „Adobe Photoshop“ ir „Corel Draw“, dėta šilkografijos spauda. Visus darbus kompoziciškai jungia koloritas, grafinių elementų vientisumas ir pagrindinis elementas – žmogaus galvos MRT nuotraukos.

Kompozicija. Visiems darbams naudojama skirtinga kompozicija. Kompozicija užpildoma spauda, kurta kompiuterinėmis programomis ir šilkografinė spauda. Spaudai naudojamo teksto stilistika atkurta pagal originalų tekstų dizainą, esantį MRT nuotraukose ir pagal medikų rašyseną, esančią medicininiuose dokumentuose.

Sandėliavimas ir transportavimas. Sandėliuoti ir transportuoti šiuos kūrinius nesudėtinga. Darbai neturi jokių įmantrių formų, todėl juos lengvai galima susandėliuoti sudėjus, ar sustačius vieną šalia kito, jie neužims daug vietos. Juos taip pat galima lengvai nešioti, nes jie nėra sunkūs.

IŠVADOS

1. Kuriant darbų kolekciją labai svarbi yra jos koncepcija.
2. Kuriant ciklą svarbu sutelkti dėmesį į vienybę, pusiausvyrą.
3. Žmogus priklauso ir fizinei, ir dvasinei sistemai.
4. Raudona spalva - pati stipriausia, daugiausiai skatinanti, provokuojanti, krentanti į akis spalva. Regėjimo lauke pastebimiausia, sukelia artėjimo įspūdį.
5. Pagrindiniai šilkografijos privalumai: proceso paprastumas, galimybė spausdinti ant įvairaus tipo medžiagų, storas dažų sluoksnis ir dažų ryškumas bei spalvos sodrumas, spaudo ilgaamžiškumas, ekonomija spausdinant mažus ir vidutinius tiražus, geresnis dažų padengimas, atsparumas atmosferos poveikiui.
6. Žmogaus smegenys - tobulas kvantinis kompiuteris, siela arba sąmonė - informacija, sukaupia kvantiniu lygmeniu. Ji negali būti sunaikinta, bet gali būti perduota.
7. Sukurtas grafikos darbų ciklas „Sąmonė“, kuriame sugretinama žmogaus vidaus tiesioginė ir metaforinė prasmės.

ILIUSTRACIJŲ ŠALTINIAI

1. Darrel Rees „Chaotic brain”, prieiga per internetą:
<https://www.heartagency.com/artists/darrel-rees/#image=3> [žiūrėta 2018 02 22]
2. Darrel Rees „Yeltsin's Russia”, prieiga per internetą:
<https://www.heartagency.com/artists/darrel-rees/#image=20> [žiūrėta 2018 02 22]
3. Darrel Rees (be pavadinimo), prieiga per internetą:
<https://www.heartagency.com/artists/darrel-rees/#image=21> [žiūrėta 2018 02 22]
4. Darrel Rees „Starve yourself to vigour”, prieiga per internetą:
<https://www.heartagency.com/artists/darrel-rees/#image=4> [žiūrėta 2018 02 22]
5. Darrel Rees „The Human Universe”, prieiga per internetą:
<https://www.heartagency.com/artists/darrel-rees/#image=13> [žiūrėta 2018 02 22]
6. Greg Dunn, Brian Edwards “Self Reflected” prieiga per internetą:
https://www.huffingtonpost.com/entry/brain-art-franklin-institute_us_576d65b3e4b017b379f5cb68?guccounter=1 [žiūrėta 2018 03 20]
7. John Ritter iliustracija prieiga per internetą:
<https://www.newyorker.com/magazine/2008/11/10/suffering-souls> [žiūrėta 2018 03 20]
8. Math Jr (knygos viršelis), prieiga per internetą:
<https://graphicdesign.stackexchange.com/questions/29844/how-to-make-this-hand-colored-drawing-even-more-fancier> [žiūrėta 2018 03 20]
9. Gültekin Bilge “Crowded Mind” prieiga per internetą:
<https://www.saatchiart.com/art/Painting-Crowded-Mind/330024/185036/view> [žiūrėta 2018 05 25]
10. Kęstutis Grigaliūnas V.Chomičiaus portretas prieiga per internetą:
http://www.lidsajunga.lt/Grafikos_ir_piesiniu_kolekcija-49 [žiūrėta 2018 09 05]
11. Živilė Spūdytė-Žvėrūna “Ekranas” prieiga per internetą:
<https://www.facebook.com/zveruna/photos/a.560490910769094/1201377303347115/?type=3&theater> [žiūrėta 2018 09 05]
12. Živilė Spūdytė-Žvėrūna “Hunter” prieiga per internetą:
<https://www.facebook.com/zveruna/photos/a.560490910769094/1201377303347115/?type=3&theater> [žiūrėta 2018 09 05]

13. Živilė Spūdytė-Žvėrūna “Let's taste some space” prieiga per internetą:
<https://www.facebook.com/zveruna/photos/a.560490910769094/670620186422832/?type=3&theater> [žiūrėta 2018 09 05]
14. Kristina Norvilaitė “Breath” prieiga per internetą: <http://www.kristinanorvilaite.com/>
[žiūrėta 2018 09 25]
15. Kristina Norvilaitė “Mind Acrobatics” prieiga per internetą:
<http://www.kristinanorvilaite.com/> [žiūrėta 2018 09 25]
16. Kristina Norvilaitė “Woman” prieiga per internetą: <http://www.kristinanorvilaite.com/>
[žiūrėta 2018 09 25]
17. Kristina Norvilaitė “The Mirror” prieiga per internetą: <http://www.kristinanorvilaite.com/>
[žiūrėta 2018 09 25]
18. Kristina Norvilaitė “Karas” prieiga per internetą: <http://www.kristinanorvilaite.com/>
[žiūrėta 2018 09 25]

LITERATŪRA

1. Dekartas R., biografija, prieiga per internetą: www.groups.dcs.st-and.ac.uk/~history/Mathematicians/Descartes.html [žiūrėta 2018 10 20]
2. Dekartas R., prieiga per internetą: <http://www.spauda.lt/plato/dreams.htm> [žiūrėta 2018 10 20]
3. Filosofija. Renė Dekarto filosofinės pažiūros, prieiga per internetą: <https://gid.lt/filosofija/filosofija-rene-dekarto-filosofines-paziuros> [žiūrėta 2018 09 30]
4. Jasmontas A., Filosofavimo pamatai ir pavyzdžiai, Vilnius, 2001
5. Krišropaitė M., Kęstutis Grigaliūnas, prieiga per internetą: <http://www.mmcentras.lt/autoriai/kestutis-grigaliunas/438> [žiūrėta 2018 11 12]
6. Kunskaitė M. Išėjusieji visada atgimsta, 2016, prieiga per internetą: <http://www.ve.lt/naujienos/laisvalaikis/ivairybes/isejusieji-visada-atgimsta-1448632/> [žiūrėta 2018 05 12]
7. Lietuvoje išleistos knygos autorius neurochirurgas dr. E. Aleksanderis: pomirtinis gyvenimas egzistuoja, 2013, prieiga per internetą: http://www.technologijos.lt/n/zmoniu_pasaulis/knygos/S-37402/straipsnis/Lietuvoje-isleistos-knygos-autorius-neurochirurgas-dr-E-Aleksanderis-pomirtinis-gyvenimas-egzistuoja [žiūrėta 2018 05 12]
8. Ozolas R., Pasakojimai apie filosofiją ir filosofus, Vilnius, 1998
9. prieiga per internetą: <http://filo.web1000.com/istorija/wt/tomas2/straipsniai/11.htm> [žiūrėta 2018 10 20]
10. prieiga per internetą: <http://filo.web1000.com/texts/straipsniai/RO-dekartas.htm> [žiūrėta 2018 10 20]
11. prieiga per internetą: <http://www.zodynas.tk/> [žiūrėta 2018 10 20]
12. Rees D. biografija, prieiga per internetą: <https://www.heartagency.com/artists/darrel-rees/#biography> [žiūrėta 2018 05 31]
13. Šamonė, prieiga per internetą: <https://lt.wikiquote.org/wiki/S%C4%85mon%C4%97> [žiūrėta 2018 11 25]
14. Sikora A., Susitikimai su filosofija: nuo Herakleito iki Huserlio, Vilnius, 2004, p. 187

15. Storosta V. – Vydūnas, Žmogaus sąmonės pasikeitimas, prieiga per internetą:
<http://biblioteka.gindia.lt/vyduno-rastai-4-t/145-%C5%BEmogaus-s%C4%85mon%C4%97s-pasikeitimas.html> [žiūrėta 2018 11 25]
16. Štrauchas J., Naujųjų amžių filosofijos istorija, Vilnius 1996
17. Willberg H. P., Forssman F., „Pagalba tipografams“, 2006, p. 12.
18. Žmogaus siela – kvantinių efektų išraiška, teigia mokslininkai, prieiga per internetą:
<http://www.ateiviai.lt/zmogaus-siela-kvantiniu-efektu-israiska-teigia-mokslininkai/#ixzz5FxCpd3LE> [žiūrėta 2018 05 15]

PRIEDAI

1. Priedas. Grafikos darbų ciklas „Sąmonė”

